

**Το έγκλημα της επικίνδυνης οδήγησης κατ' άρθρο
290Α ΠΚ
Οριοθέτηση του αξιοποίνου και ζητήματα συρροής**

Ι. Ναζίρης

Κως, 26.6.2026

Διάγραμμα εισήγησης

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Επικίνδυνες οδηγικές συμπεριφορές

- 290Α ΠΚ και νέος ΚΟΚ

Εκ του αποτελέσματος διακρινόμενο έγκλημα

- 290Α παρ. 1 περ. γγ' / δδ' ΠΚ

Ζητήματα συρροής

- π.χ. 290Α ΠΚ και 46 ΚΟΚ

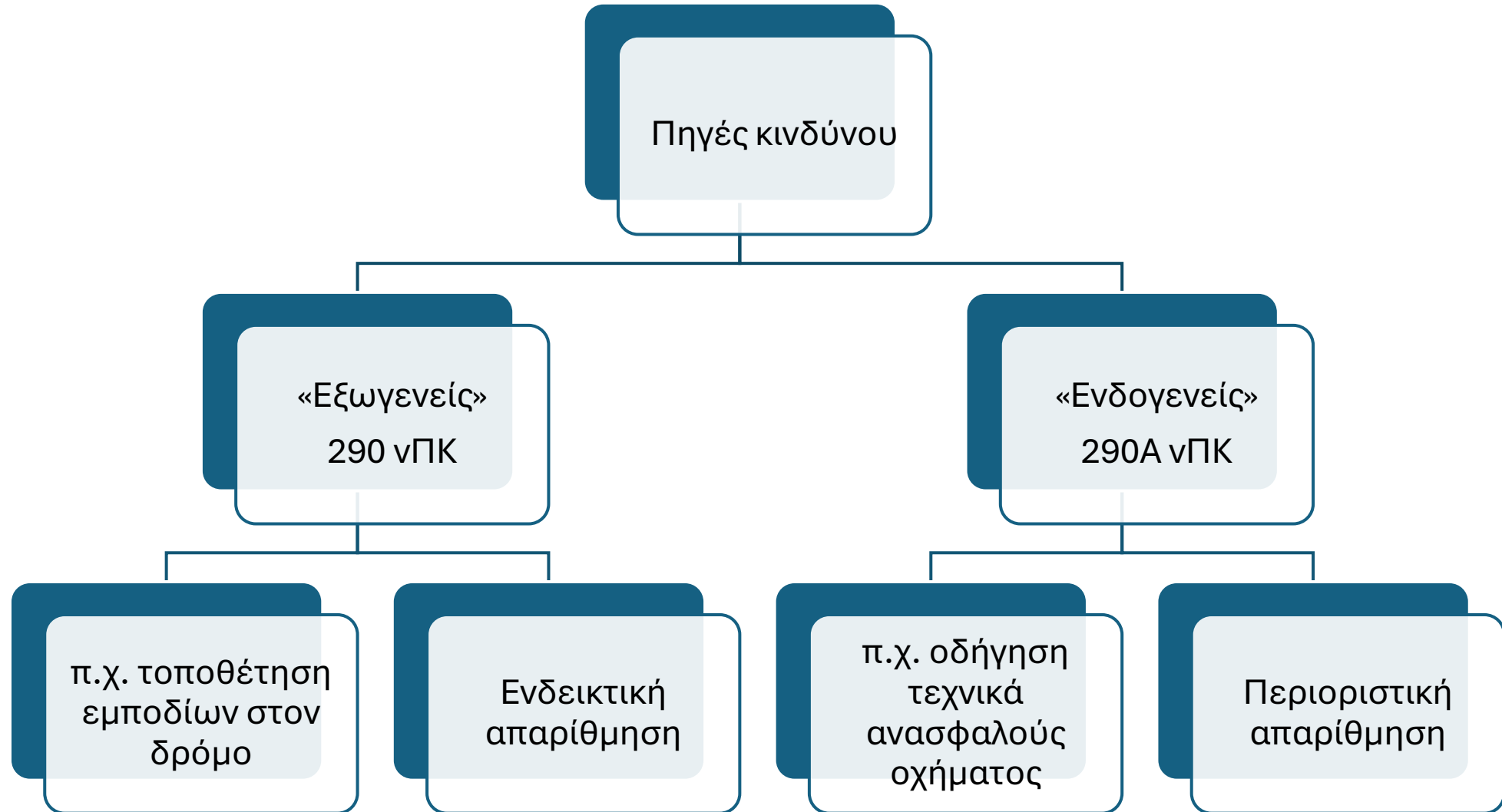
Καταληκτικές επισημάνσεις

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

- Συχνά ακούγεται ότι η λύση στο πρόβλημα των τροχαίων ατυχημάτων είναι η οδηγική παιδεία. Ωστόσο δεν πρέπει να παραβλέπεται η σημασία της εφαρμογής των κανόνων οδικής κυκλοφορίας: όχι απαραίτητα μέσω της απειλής αυστηρών ποινών αλλά μέσω της επιβολής (και εκτέλεσης) έστω και χαμηλότερων (ακόμη και διοικητικών) κυρώσεων.
- Σημασία, επομένως, έχει και η αστυνόμευση: βλ. περίπτωση New Jersey (2024).
- Η οδήγηση οχημάτων από τη φύση της παράγει κινδύνους, και γι' αυτό η ρύθμιση είναι όχι απλά αναμενόμενη αλλά επιβεβλημένη [φανταστείτε να σας έλεγαν πριν από 150 χρόνια ότι θα κυκλοφορούσαν στους δρόμους των πόλεων τροχοφόρα οχήματα με δεκάδες χιλιόμετρα την ώρα και ότι θα εθεωρείτο «φυσική κατάσταση» το να «περιορίζονται» στα 50 χλμ./ώρα]. Μπορεί όμως να ασκήσει κανείς κριτική «ενδοσυστημικά» [δηλαδή μπορεί να εγερθεί το ερώτημα γιατί η α και όχι η – παρόμοια – β συμπεριφορά χαρακτηρίζεται ως «επικίνδυνη»].

Διχοτόμηση άρθρου 290 προίσχΠΚ

υπό το προίσχύσαν δίκαιο, ήταν σπάνιες οι διώξεις για τη βασική μορφή του αδικήματος [συχνά έπονταν θανατηφόρων τροχαίων, ενώ ενίοτε η δίωξη κινείτο με βάση το άρθρο 299 ΠΚ)]

290Α ΠΚ [αντικειμενική υπόσταση]

ι. κατά τη συγκοινωνία

σε δρόμους

σε πλατείες
[πλεοναστική αναφορά]

ii. οδήγηση

οχήματος

iii. παράτυπα

υπό την
επίρεια
αλκοόλ

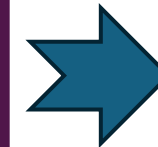
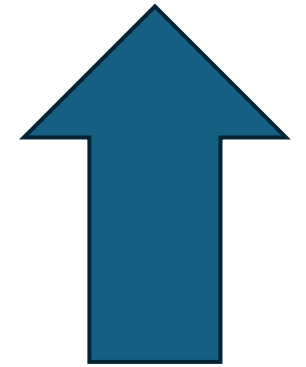
αυτοσχέδιοι
αγώνες
ταχύτητας

κατάχρηση
ΛΕΑ

κ.λπ.

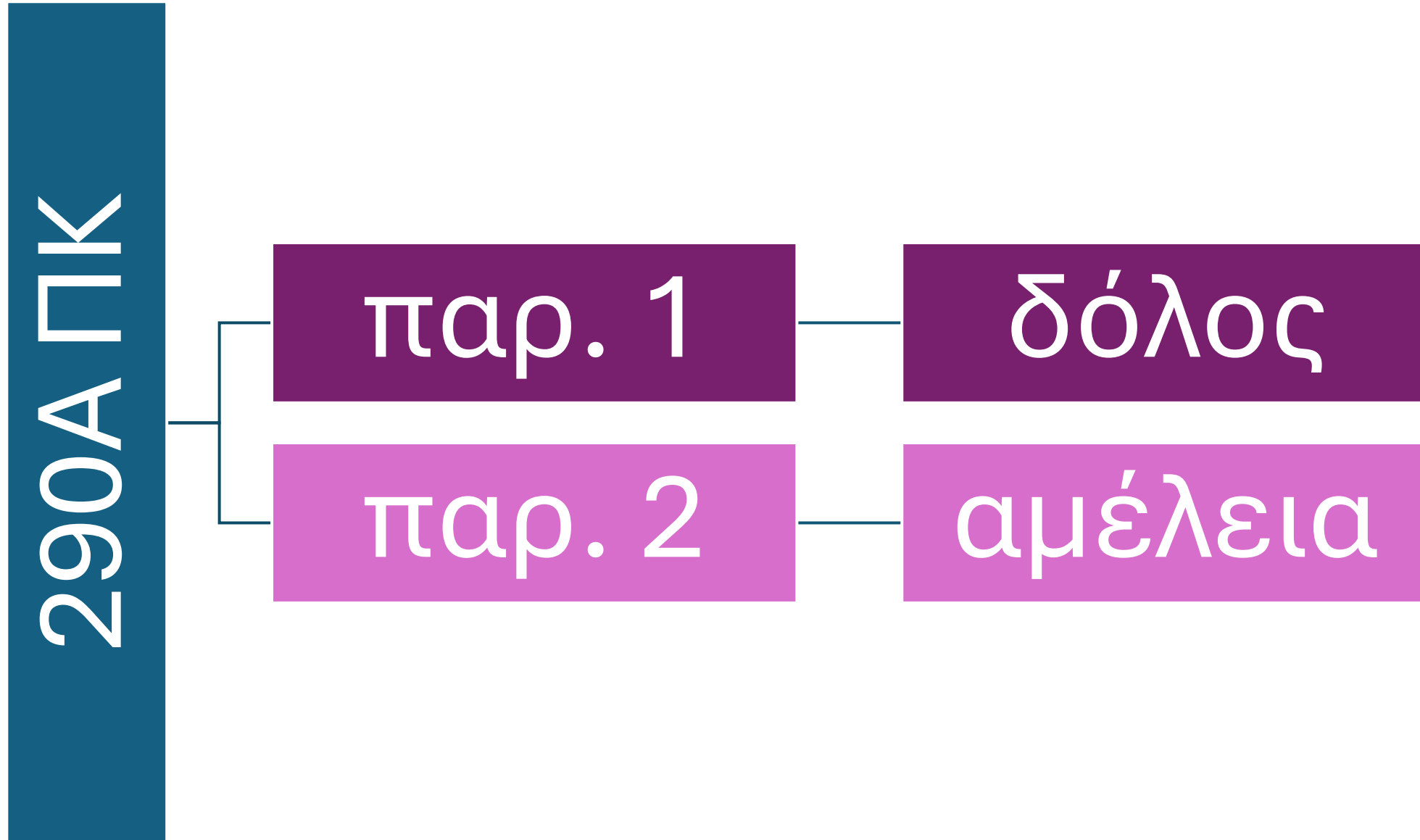
αα) για
ξένα
πράγματα

ββ) για
άνθρωπο

iv.
δυνατότητα
κινδύνου

290Α ΠΚ [υποκειμενική υπόσταση]

290Α ΠΚ [αρχική μορφή / από 1.7.2019]

Κατάσταση οδηγού

- Κατανάλωση οινοπνεύματος
- Χρήση ναρκωτικών ουσιών
- Σωματική ή πνευματική εξάντληση

Κατάσταση οχήματος

- Τεχνικά ανασφαλές όχημα
- Όχημα φορτωμένο με ανασφαλή τρόπο

Τρόπος οδήγησης

- Οδήγηση σε εθνικές ή περιφερειακές οδούς αντίστροφα στο ρεύμα της εκάστοτε κατεύθυνσης
- Οδήγηση σε πεζοδρόμους, πεζοδρόμια ή πλατείες (εδώ νοούνται πλατείες με τη συνήθη έννοια)
- Επικίνδυνοι ελιγμοί
- Συμμετοχή σε αυτοσχέδιους αγώνες

Αιτ'Εκθ Ν. 4619/2019 [σελ. 58]

- Η επικίνδυνη οδήγηση έρχεται να συμπληρώσει, με την αυτοτελή τυποποίησή της στο δεύτερο άρθρο του κεφαλαίου, τις αξιόποινες επικίνδυνες παρεμβάσεις στην οδική συγκοινωνία. Τυποποιούνται **δύο κατηγορίες επικίνδυνων συμπεριφορών οδήγησης**: (i) αυτή που οφείλεται στην κατάσταση του ίδιου του οδηγού, μολονότι δεν είναι σε θέση να οδηγήσει με ασφάλεια λόγω της κατανάλωσης οινοπνεύματος, χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών ή λόγω σωματικής ή πνευματικής εξάντλησης και (ii) αυτή που οφείλεται στον ειδικότερο τρόπο οδήγησης, και συγκεκριμένα: είτε σε οδήγηση σε εθνικές ή περιφερειακές οδούς αντίστροφα στο ρεύμα της εκάστοτε κατεύθυνσης ή σε πεζόδρομους, πεζοδρόμια ή πλατείες, ή οδήγηση οχήματος που είναι τεχνικά ανασφαλές ή με ανασφαλή τρόπο φορτωμένο ή προβαίνει σε οδήγηση με επικίνδυνους ελιγμούς ή μετέχει σε αυτοσχέδιους αγώνες. Έτσι, από τη διάταξη καθίσταται σαφές ότι **το έγκλημα της επικίνδυνης οδήγησης δεν αφορά κάθε σχετική με την οδήγηση παραβίαση του ΚΟΚ, αλλά μόνο ορισμένες πολύ επικίνδυνες συμπεριφορές που σχετίζονται με αυτήν, εφόσον βέβαια και εδώ από την πράξη προέκυψε κοινός κίνδυνος για ξένα πράγματα ή κίνδυνος για άνθρωπο**. Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται να καταλήγει κάθε παράβαση του ΚΟΚ, που έχει ως παραπέρα αποτέλεσμα την από αμέλεια θανάτωση άλλου, σε εκ του αποτελέσματος διακρινόμενο έγκλημα επικίνδυνης οδήγησης που τιμωρείται με την υψηλή ποινή κάθειρξης. Για την επικίνδυνη οδήγηση, όπως και για τις επικίνδυνες εξωγενείς παρεμβάσεις στην οδική συγκοινωνία τυποποιούνται εξάλλου τα ίδια διακεκριμένα και εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα (με τα ίδια αποτελέσματα: βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις, βαριά σωματική βλάβη, θάνατος) και με τις ίδιες ποινές. Εξομοιωμένα από άποψη απειλούμενης ποινής είναι εξάλλου αυτονόητα και τα αντίστοιχα εγκλήματα αμέλειας.

Ν. 5039/2023 [άρθρο 66 / από 3.4.2023]

Προσθήκες

Υπέρβαση ορίου ταχύτητας

Αυτοκινητόδρομοι / οδοί ταχείας κυκλοφορίας

Υπέρβαση ορίου ≥ 60 km/h

Λεωφορεία / φορτηγά: υπέρβαση ορίου ≥ 30 km/h

Εντός κατοικημένης περιοχής

Υπέρβαση ορίου ≥ 40 km/h

Λεωφορεία / φορτηγά: υπέρβαση ορίου ≥ 20 km/h

Οδήγηση στη Λ.Ε.Α.

Πλην περιπτώσεων αποκλειστικού προορισμού της

Αιτ'Εκθ Ν. 5039/2023 [άρθρο 66]

- Το πρόβλημα αφορά στο γεγονός ότι η υπερβολική ταχύτητα είναι αποδεδειγμένα η κύρια αιτία πρόκλησης θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων. Με τη συμπερίληψη της υπερβολικής ταχύτητας και της οδήγησης στη λωρίδα έκτακτης ανάγκης (Λ.Ε.Α.), στις περιπτώσεις εκείνες που η οδήγηση τροχοφόρου οχήματος δύναται να θέσει σε κίνδυνο ξένα πράγματα, ανθρώπινη ζωή ή ακόμα να επιφέρει ως αποτέλεσμα της, βαριά σωματική βλάβη, σημαντική βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις ή ακόμα και θάνατο, σκοπείται, μέσω της εγκληματοπροληπτικής λειτουργίας της, να συμβάλει στη μείωση των σοβαρών τροχαίων ατυχημάτων που οφείλονται στην υπερβολική ταχύτητα, αποδεδειγμένα την κυριότερη αιτία πρόκλησης θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων.

N. 5090/2024 [άρθρο 45 / σε ισχύ από 1.5.2024]

παραβίαση
ερυθρού
σηματοδότη

πρόκληση

δυνατότητας
κινδύνου

για ξένα
πράγματα ή
άνθρωπο

οδηγική
συμπεριφορά με
στιγμαίο
χαρακτήρα /
ζητούμενο η
διάγνωση δόλου
του δράστη

ΕγκΕισΕφΘεσ

οδήγηση με παραβίαση κόκκινου
σηματοδότη που γίνεται
εξακολουθητικά σε πάνω από
μία διασταύρωση

Αιτ'Εκθ Ν. 5090/2024 [άρθρο 45]

- Η προσθήκη της παραβίασης ερυθρού σηματοδότη στις περιπτώσεις επικίνδυνης οδήγησης, κρίθηκε σκόπιμη, γιατί η εν λόγω παράβαση συνιστά συχνότατα αιτία πρόκλησης ακόμα και θανατηφόρων τροχαίων δυστυχημάτων, ως συμπεριφορά κατά την οδήγηση οχήματος είναι απολύτως αξιόμεμπτη, μη κοινωνικά αποδεκτή και ιδιαίτερα επικίνδυνη, ενέχοντας χαρακτηριστικά ακραίας περιφρόνησης των κανόνων οδικής κυκλοφορίας και της νομιμότητας, μέχρι και συνειδητής αποδοχής του ενδεχομένου προσβολής της ασφάλειας λοιπών χρηστών της οδού.

Για τη στοιχειοθέτηση του κατ' άρθρο 290Α ΠΚ αδικήματος δεν αρκεί η οδήγηση κατά παράβαση του ΚΟΚ ή έστω η εκδήλωση οδηγικής συμπεριφοράς από αυτές που περιγράφονται στην παρ. 1, αλλά απαιτείται η πρόκληση δυνατότητας κοινού κινδύνου για ξένα πράγματα ή για άνθρωπο

290 προϊσχΠΚ

- Δυνητικής διακινδύνευσης

290Α νέου ΠΚ [μετά τον Ν. 4855/2021]

- Δυνητικής διακινδύνευσης

290Α νέου ΠΚ [αρχική μορφή]

- Συγκεκριμένης διακινδύνευσης

Αιτ'Εκθ Ν. 4855/2021 [άρθρο 59]

- Σε εγκλήματα κατά των συγκοινωνιών, όπως είναι η επικίνδυνη οδήγηση, δεν είναι δικαιολογικά σκόπιμο για την κατάφαση του αξιοποίνου να έχει όντως πραγματοποιηθεί ο κίνδυνος, αφού τότε είναι συνήθως πολύ δύσκολο να αποφευχθεί η σημαντική βλάβη. Με το αξιολογούμενο άρθρο, δεν απαιτείται πλέον να έχει προκύψει ο κίνδυνος, τόσο για άνθρωπο, όσο και για ξένα πράγματα, αλλά αρκεί η δυνατότητα να προκύψει. Τέλος, το ίδιο ισχύει και για το ως άνω αδίκημα τελούμενο από αμέλεια που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 290Α ΠΚ.

Δυνητική έναντι αφηρημένης διακινδύνευσης

- Επί κατάληψης προσώπου να οδηγεί υπό την επήρεια μέθης, εγείρεται πρωτίστως ζήτημα εφαρμογής του άρθρου 46 ΚΟΚ [βλ. απειλούμενες ποινές στην παρ. 8]. Πρόκειται για έγκλημα αφηρημένης διακινδύνευσης, για τη στοιχειοθέτηση του οποίου δεν απαιτείται να έχει επέλθει κίνδυνος (έστω στον βαθμό που αξιώνεται επί εγκλήματος δυνητικής διακινδύνευσης).
- Είναι προφανές ότι κάθε οδήγηση υπό την επήρεια μέθης δεν συνιστά «επικίνδυνη οδήγηση» υπό την έννοια του άρθρου 290Α ΠΚ.
- Θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς: πώς προκύπτει ο κοινός κίνδυνος αν δεν έχει υπάρξει τροχαίο;
 - Εξαρτάται από τις περιστάσεις [ποσότητα αλκοόλ στον οργανισμό / τρόπος οδήγησης / τόπος (π.χ. πολυσύχναστο μέρος)]
- Ακόμη και επί θανατηφόρου τροχαίου, δεν αποκλείεται συρροή ανάμεσα, λ.χ., σε αδίκημα του ΚΟΚ και 302 ΠΚ
 - Πάντως η καθιέρωση απευθείας παραπομπής των κακουργηματικών παραλλαγών του 290Α ΠΚ [βλ. 309 παρ. 1 ΚΠΔ] αίρει το «φίλτρο» του δικαστικού συμβουλίου.
 - Ακόμη και μετά από δίωξη για οδήγηση υπό την επήρεια μέθης (ΚΟΚ) και 302 ΠΚ, δεν αποκλείεται να τεθεί το ζήτημα της στοιχειοθέτησης 290Α παρ. 1δδ' ΠΚ επ' ακροατηρίω. Έχει συμβεί, για παράδειγμα, ο παριστάμενος προς υποστήριξη της κατηγορίας να ζητεί από το δικαστήριο να κηρύξει τον εαυτό του αναρμόδιο και να παραπέμψει είτε στην ανάκριση (εξαρχής) είτε στο αρμόδιο δικαστήριο (μετά από αποδεικτική διαδικασία) για θανατηφόρο 290Α ΠΚ.

Κίνδυνος

- Σε ό,τι αφορά περιουσίες, απαιτείται κοινός κίνδυνος για ξένα πράγματα.
- Σε ό,τι αφορά τον κίνδυνο ανθρώπου, αρκεί δυνατότητα κινδύνου και ενός (πέραν, εννοείται, του υπαίτιου οδηγού), αρκεί (όπως υποστηρίζεται) να μην ήταν εκ των προτέρων εξατομικεύσιμος.
- Στο προστατευτικό πεδίο της διάταξης εντάσσονται και οι επιβάτες [π.χ. ενός λεωφορείου που το οδηγεί εξαντλημένος οδηγός].
- Σχετικά με την αυτοδιακινδύνευση συμμετεχόντων βλ., μ.ά., ΣυμβΠλημΚω 26/1996, ΠοινΧρ 1996, σελ. 1491.

Διαβάθμιση απειλούμενων ποινών

(δδ) εδ. β' : Πρόκληση
μεγάλου αριθμού θανάτων:
Ισόβια ή 10-20 έτη κάθειρξη

(γγ) Πρόκληση σημαντικής
βλάβης σε κοινωφελή
εγκατάσταση: 5-10 έτη
κάθειρξη

(γγ) Πρόκληση βαριάς
σωματικής βλάβης: 5-10 έτη
κάθειρξη

(δδ) Πρόκληση θανάτου: 10-
20 έτη κάθειρξη

(αα) Δυνατότητα κοινού
κινδύνου για ξένα πράγματα:
10ημ.-3 έτη φυλάκιση

(ββ) Δυνατότητα κινδύνου για άνθρωπο: 1-5 έτη φυλάκιση

290Α παρ. 1 α' -ε' ΠΚ

Αιτ'Εκθ Ν. 4637/2019 [άρθρο 4] / διόρθωση παραδρομής

- Τροποποιείται η 1η παράγραφος του άρθρου 290Α, προκειμένου οι προβλεπόμενες σε αυτό αυξημένες ποινές για τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα να ισχύουν σε όλες τις μορφές των βασικών εγκλημάτων, όπως και στο προηγούμενο άρθρο.
- Σημ.: σε αυτή την αρχική «αστοχία» (και τη μεταγενέστερη διόρθωσή της) οφείλεται η μη αναφορά της σημερινής περ. δδ' στην περ. ββ' [αντιπρβλ. άλλα κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα].

Δόλος / Αμέλεια

Εγκλήματα εκ του αποτελέσματος

Άρθρο 29 ΠΚ

Ευθύνη από το αποτέλεσμα

Στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει ότι κάποια πράξη τιμωρείται με βαρύτερη ποινή όταν έχει ορισμένο αποτέλεσμα, η πρόκληση του οποίου τυποποιείται ως αυτοτελές έγκλημα αμέλειας, η ποινή αυτή επιβάλλεται στον αυτουργό ή στο συμμετόχο μόνο αν το αποτέλεσμα μπορεί να αποδοθεί τουλάχιστον σε αμέλειά τους, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα κατ' άλλη διάταξη.

Νομοθετικά:

Απαιτείται αμφότερα τα τμήματα που συγκροτούν ένα έγκλημα εκ του αποτελέσματος να τυποποιούνται αυτοτελώς (το πρώτο ως έγκλημα δόλου και το δεύτερο ως έγκλημα αμέλειας). Εάν η δεύτερη πράξη δεν τυποποιείται αυτοτελώς ως έγκλημα αμέλειας τότε δεν θα πρόκειται κατά κυριολεξία για έγκλημα εκ του αποτελέσματος αλλά το σύνολο των αντικειμενικών του στοιχείων θα πρέπει να καλύπτεται με δόλο.

Αντικειμενικά:

Απαιτείται αιτιώδης συνάφεια ανάμεσα στην αρχική ενέργεια ή παράλειψη του δράστη και το βαρύτερο επελθόν αποτέλεσμα.

Υποκειμενικά:

Απαιτείται η αρχική ενέργεια ή παράλειψη να καλύπτεται με δόλο, ενώ το βαρύτερο επελθόν αποτέλεσμα τουλάχιστον από αμέλεια.

Κατ' ουσίαν κάθε έγκλημα εκ του αποτελέσματος αποτελεί διακεκριμένη παραλλαγή του (βασικού) εγκλήματος δόλου που συνιστά το αρχικό του τμήμα.

Παραβίαση ερυθρού
σηματοδότη με
πρόκληση κοινού
κινδύνου για ξένα
πράγματα ή κινδύνου
για άνθρωπο

**290Α(1)(ε)
ΠΚ**

Ανθρωποκτονία από
αμέλεια

302 ΠΚ

**290Α(1)(δδ),
29 ΠΚ**
Θανατηφόρα
επικίνδυνη
οδήγηση

Νέος ΚΟΚ [Ν. 5209/2025]

- Με ορισμένες διατάξεις του νέου Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, επέρχεται έμμεση τροποποίηση του άρθρου 290Α ΠΚ, στο οποίο προστίθενται κατ' ουσίαν νέες μορφές επικίνδυνης οδήγησης, μόνο όμως σε περίπτωση πρόκλησης βαρύτερου αποτελέσματος (μόνο, με άλλα λόγια, ενόψει της εφαρμογής των περ. γγ' και δδ' του άρθρου 290Α παρ. 1 ΠΚ).

Οι ακόλουθες παραβάσεις εντάσσονται «κατά συνθήκη» στο άρθρο 290Α ΠΚ, μόνο αν επέφεραν βαριά σωματική βλάβη ή σημαντική βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις ή θάνατο

7(3)(β)	Πινακίδα P-2	33(2)(α)	Πινακίδα P-2
<ul style="list-style-type: none">Παραβίαση STOP		<ul style="list-style-type: none">Απαγόρευση επιτόπιας στροφής (δηλαδή στροφής 180 μοιρών) σε αυτοκινητόδρομους και σε οδούς ταχείας κυκλοφορίας	
7(3)(κθ)	Πινακίδα P-29	44(1)(στ)-(ζ)	Ακουστικά / Κινητό τηλέφωνο
<ul style="list-style-type: none">Απαγορευμένη αναστροφή		<ul style="list-style-type: none">Εν κινήσει χρήση ακουστικών που έχουν συνδεθεί με φορητά ραδιόφωνα και άλλες παρεμφερείς ηχητικές συσκευές ή κινητού τηλεφώνου (χωρίς να τηρούνται οι προβλεπόμενοι όροι) από οδηγούς ποδηλάτων, μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών, τρίτροχων οχημάτων και Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων (Ε.Π.Η.Ο.)	
17(2) εδ. στ´	Κινητό τηλέφωνο	98(4)(γ) / 100(4)	Άδεια οδήγησης
<ul style="list-style-type: none">Εν κινήσει χρήση κινητού τηλεφώνου (εκτός αν είναι τοποθετημένο σε ειδική θέση για ανοικτή ακρόαση ή για λειτουργία εφαρμογών πλοήγησης ή όταν χρησιμοποιείται με ακουστικό ασύρματης επικοινωνίας)		<ul style="list-style-type: none">Οδήγηση χωρίς (κατάλληλη) άδεια	

Αιτίες νέου ΚΟΚ [άρθρο 98]

- Στην περίπτωση που κάποιος που οδηγεί χωρίς δίπλωμα προκαλέσει τροχαίο ατύχημα επιβάλλονται ιδιαίτερα αυστηρές ποινικές κυρώσεις. Ειδικότερα, εάν γίνει υπαίτιος τροχαίου ατυχήματος, με το οποίο επήλθε βαριά σωματική βλάβη ή σημαντική βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις ή θάνατος ή θάνατοι μεγάλου αριθμού ανθρώπων επιβάλλονται οι ποινές των περ. γγ) κάθειρξη έως δέκα (10) έτη και δδ) κάθειρξη από 10 έως 20 της παρ. 1 του άρθρου 290Α ΠΚ περί επικίνδυνης οδήγησης.

Δύο εξαιρέσεις

98(4)(β) ΚΟΚ

- Επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων της περ. α), αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί όχημα, ενώ η άδεια οδήγησής του έχει αφαιρεθεί για παραβάσεις του παρόντος νόμου τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

100(3)

- Η παράβαση για αυτόν που οδηγεί αγροτικό μηχάνημα ή μηχάνημα έργου χωρίς να έχει την απαιτούμενη άδεια οδήγησης ή όταν αυτή έχει ανακληθεί, αφαιρεθεί ή έχει λήξει, κατατάσσεται στην κατηγορία E4 και στον παραβάτη επιβάλλονται διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700) ευρώ, η επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για ένα (1) έτος, εφόσον υπάρχει και των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος, για τριάντα (30) ημέρες. Επιπλέον των ανωτέρω διοικητικών κυρώσεων, εκείνος που οδηγεί όχημα του προηγούμενου εδαφίου ενώ η άδεια οδήγησής του έχει αφαιρεθεί, για παραβάσεις του παρόντος νόμου τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

Ζήτημα σε σχέση με το 29 ΠΚ

- Μήπως οι νεότευκτες παραβάσεις του ΚΟΚ που παραπέμπουν στο 290Α ΠΚ δεν ιδρύουν εγκλήματα εκ του αποτελέσματος αλλά «καθαρά» εγκλήματα δόλου;
 - Μια τέτοια άποψη θα δημιουργούσε, με τη σειρά της, άλλα άτοπα [π.χ. θα μιλούσαμε για «προνομιούχα» παραλλαγή του 299 ΠΚ].
- Το πρόβλημα με αυτές τις συμπεριφορές είναι ότι, στο μέτρο που δεν τυποποιούνται ως εγκλήματα (δυνητικής ή έστω αφηρημένης) διακινδύνευσης, θα μπορούσε κανείς να τα αποσυνδέσει από τις αξιώσεις του 290Α ΠΚ [βλ. και περ. γγ' και δδ', οι οποίες δεν αναφέρονται στις περ. αα' και ββ', αντίστοιχα].
 - Ωστόσο μια τέτοια θέση δεν είναι υποστηρίξιμη. Αν πρόκειται να εφαρμοστούν αυτές οι διατάξεις, τούτο προϋποθέτει κατ' ελάχιστον την αξίωση πλήρωσης των ίδιων προϋποθέσεων με εκείνες που τάσσει το 290Α ΠΚ για τις βασικές συμπεριφορές.

Παράδειγμα: Θανατηφόρο τροχαίο από οδηγό χωρίς άδεια οδήγησης

- Όπως φαίνεται, ο νομοθέτης θέλει να εντάξει στο 290Α παρ. 1 γγ' / δδ', αντίστοιχα, κάθε θανατηφόρο (ή, τέλος πάντων, «βλαπτικό») τροχαίο από οδηγό χωρίς δίπλωμα. Ωστόσο αυτό δεν είναι καθόλου αυτονόητο (αλλιώς έχει το πράγμα σε περίπτωση, λ.χ., μιας παράνομης αναστροφής, η οποία ενδέχεται από μόνη της να θέτει όρους κινδύνου). Η οδήγηση χωρίς δίπλωμα (η οποία δεν στοιχειοθετεί καν αξιόποιο καθεαυτή, ούτε καν ως έγκλημα αφηρημένης διακινδύνευσης) δεν αρκεί για να προκαλέσει κοινό κίνδυνο, αν δεν συνοδεύεται από άλλες, συνοδές παραβάσεις / πλημμελή οδήγηση (απλώς αυτές, στην περίπτωση των 98, 100 ΚΟΚ, θα μπορούσαν να συνίστανται σε οποιαδήποτε άλλη παράβαση / κακό ελιγμό λόγω απειρίας κ.λπ., χωρίς να περιοριζόμαστε στις περ. α' -ε' του 290 παρ. 1 ΠΚ). Διαφορετικά θα έχουμε (μόνο) 302 ΠΚ [διαφορετικά θα παραγόταν ένα «τεκμήριο» ότι οποιοδήποτε οδηγικό σφάλμα αποδίδεται στην έλλειψη άδειας οδήγησης, κάτι που δεν δικαιολογείται].

Νέος ΚΟΚ και 290Α ΠΚ

- Καταλήγουμε, πάντως, σε αντιστροφή της λογικής του 29 ΠΚ: αντί δηλαδή να εκκινούμε από το βασικό αδίκημα (δόλου), το άδικο του οποίου επιτείνεται με την επέλευση ενός βαρύτερου αποτελέσματος, εδώ ξεκινάμε από το αποτέλεσμα και πηγαίνουμε προς τα πίσω, κατασκευάζοντας ένα «έγκλημα εκ του αποτελέσματος». Με άλλα λόγια, όποτε υπάρχει το αποτέλεσμα θα «τεκμαίρεται» και η προηγούμενη γενική διακινδύνευση.
- Θα ήταν προτιμότερο να είχε ακολουθηθεί η μέθοδος των υπόλοιπων παραβάσεων του ΚΟΚ που αποτελούν ταυτόχρονα και πηγές κινδύνου, δηλαδή να προηγηθεί η τυποποίηση όσων από αυτές θεωρούνται ιδιαίτερα επικίνδυνες ως (βασικών) εγκλημάτων διακινδύνευσης στο πλαίσιο του 290Α ΠΚ, ώστε στη συνέχεια να θεμελιώνεται και η διακεκριμένη (εκ του αποτελέσματος ή μη) παραλλαγή.
- Ούτως έχοντων των πραγμάτων, αναμένονται προβλήματα στην πράξη, για παράδειγμα μετά από θανατηφόρα τροχαία, ιδίως από οδηγό που δεν έχει δίπλωμα [λ.χ. σε περίπτωση θανάτου συνεπιβάτη του].

Εγκύκλιος ΕισΕφΘεσ

Μία απλή παράβαση του ΚΟΚ, για παράδειγμα οδήγηση υπό την επήρεια οινοπνεύματος, δεν συνιστά αυτομάτως και παράβαση του άρθρου 290Α, ενώ η αξιολόγηση και κατάταξη κάθε συγκεκριμένης συμπεριφοράς στις ρυθμίσεις του άρθρου περί επικίνδυνης οδήγησης απαιτεί τη συνδρομή – ύπαρξη ενός επιπρόσθετου παράγοντα, που κατά περίπτωση θα πρέπει να κρίνεται από τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά της κάθε υπόθεσης.

Παραδείγματα:

- – οδήγηση υπό την επήρεια οινοπνεύματος σε ποσοστό εκπνεόμενου αέρα **άνω του 0,80 χιλιοστά του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα**, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολόμετρου,
- οδήγηση δικύκλων, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρικού οχήματος, **σε πεζοδρόμιο με μικρό πλάτος όπου κινούνται πεζοί**,
- – μη ακινητοποίηση του οχήματος σε διάβαση πεζών **κατά την ώρα που κινούνται σε αυτή πεζοί**.

Επισημαίνεται ότι κάθε περιστατικό είναι μοναδικό και ξεχωριστό, ενώ τα παραπάνω παραδείγματα αποτελούν κατευθυντήρια άποψη – γνώμη για την ερμηνεία και εφαρμογή στην πράξη του 290Α από τους προανακριτικούς υπαλλήλους, καθώς η τελική αξιολόγηση και κρίση επαφίεται στην αρμοδιότητα του εκάστοτε εισαγγελέα που θα ασκήσει την ποινική δίωξη και κυρίως του Δικαστηρίου που θα κρίνει τελικώς την εκάστοτε υπόθεση.

Συρροές

- Συρροή πηγών (του ίδιου) κινδύνου: τέλεση του 290Α ΠΚ άπαξ
- Κίνδυνος τόσο για πρόσωπα όσο και για πράγματα από μία και την αυτή επικίνδυνη οδήγηση: 290Α παρ. 1ββ' [και, κατά μείζονα λόγο γγ' ή δδ'] απορροφά παρ. 1αα'.
- Κίνδυνος για περισσότερα πρόσωπα: 290Α παρ. 1ββ' ΠΚ άπαξ.
- Περισσότερες σωματικές βλάβες: 290Α παρ. 1γγ' άπαξ
- Περισσότεροι θάνατοι: βλ. 290Α παρ. 1δδ' εδ. β' [ΟΛΑΠ 4/2010]
- Ένας τουλάχιστον θάνατος και βαριά σωματική βλάβη/ες: 290Α παρ. 1δδ' επικρατεί του 290Α παρ. 1γγ'.
- Μία τουλάχιστον βαριά σωματική βλάβη και λοιπές (απλές) σωματικές βλάβες: 290Α παρ. 1γγ' επικρατεί του 314 ΠΚ
- Ένας τουλάχιστον θάνατος και απλή σωματική βλάβη/ες: 290Α παρ. 1δδ' επικρατεί του 314 ΠΚ
- Κίνδυνος για άνθρωπο που προκαλεί απλή σωματική βλάβη: 290Α παρ. 1ββ' σε αληθή κατ' ιδέαν συρροή με 314 ΠΚ.
- Εξ αμελείας επικίνδυνη οδήγηση που επιφέρει θάνατο ή σωματική βλάβη: αληθής συρροή ανάμεσα σε 290Α και 302 ή 314, κατά περίπτωση.

Επικίνδυνη οδήγηση με δόλο [290Α παρ. 1 ΠΚ]	Αμέλεια	Δόλος	
Θάνατος	<p>290Α παρ. 1δδ´ (29) ΠΚ 10-20 έτη κάθειρξη</p> <p>Εγκολπώνει 290Α παρ. 1ββ´ ΠΚ (1-5 έτη φυλ.) 302 ΠΚ (2-5 έτη φυλ.)</p>	<p>299 παρ. 1 ΠΚ Ισόβια κάθειρξη</p> <p>Απωθείται 290Α παρ. 1δδ´ (29) ΠΚ 10-20 έτη κάθειρξη</p>	
Βαριά σωματική βλάβη	<p>290Α παρ. 1γγ´ (29) ΠΚ 5-10 έτη κάθειρξη</p> <p>Εγκολπώνει 290Α παρ. 1ββ´ ΠΚ (1-5 έτη φυλ.) 314 παρ. 1 εδ. β´ ΠΚ (10 ημέρες-3 έτη φυλ.)</p>	<p>Άμεσος β´ βαθμού / Ενδεχόμενος δόλος</p> <p>290Α παρ. 1γγ´ (29) ΠΚ 5-10 έτη κάθειρξη</p> <p>Εγκολπώνει 290Α παρ. 1ββ´ ΠΚ (1-5 έτη φυλ.) 310 παρ. 2 εδ. α´ ΠΚ (2-5 έτη φυλ.)</p>	<p>Άμεσος α´ βαθμού</p> <p>310 παρ. 2 εδ. β´ ΠΚ 5-20 έτη κάθειρξη</p> <p>290Α παρ. 1ββ´ ΠΚ 1-5 έτη φυλ.</p> <p>Απωθείται 290Α παρ. 1γγ´ (29) ΠΚ (5-10 έτη κάθειρξη)</p>

290Α ΠΚ και 46 ΚΟΚ

- Εφόσον οδηγός καταληφθεί να οδηγεί με ποσότητα αλκοόλ στο αίμα του χωρίς να προκύπτει δυνατότητα κινδύνου για πράγματα ή για ανθρώπους, στοιχειοθετείται (μόνο) το αδίκημα του άρθρου 46 ΚΟΚ [απειλούμενη ποινή (βλ. παρ. 8): φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων (200) ευρώ και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για χρονικό διάστημα τριών (3) μέχρι έξι (6) μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο / ειδικά στην περ. γ' της παρ. 7, όταν δηλαδή η συγκέντρωση οινοπνεύματος στο αίμα είναι άνω του ενός κόμμα δέκα γραμμαρίων ανά λίτρο (1,10g/l), μετρούμενη με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή άνω των μηδέν κόμμα εξήντα (0,60) χιλιοστών του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου, επιβάλλεται από το δικαστήριο και η ποινή της αφαίρεσης των στοιχείων κυκλοφορίας του οχήματος για χρονικό διάστημα από δέκα (10) ημέρες έως έξι (6) μήνες (βλ. παρ. 9)].
- Εφόσον από την παραπάνω συμπεριφορά μπορεί να προκύψει κοινός κίνδυνος για ξένα πράγματα, στοιχειοθετείται και η περ. αα' του 290Α παρ. 1 ΠΚ, το οποίο απειλεί χαμηλότερη ποινή, κι έτσι απωθείται βάσει της ρήτρας σχετικής επικουρικότητας που περιέχει η εν λόγω παράγραφος. Εάν όμως προκληθεί σημαντική βλάβη σε κοινωφελή εγκατάσταση, εφαρμόζεται η περ. γγ' του 290Α παρ. 1 ΠΚ, η δε συρροή με το 46 ΚΟΚ είναι φαινομενική υπέρ της πρώτης διάταξης [η τελευταία απωθείται ως σιωπηρά επικουρική ή, κατ' άλλη εκδοχή, απορροφάται].
- Εφόσον από την παραπάνω συμπεριφορά μπορεί να προκύψει κίνδυνος για άνθρωπο, εφαρμόζεται η περ. γγ' του 290Α παρ. 1 ΠΚ, η δε συρροή με το 46 ΚΟΚ είναι φαινομενική υπέρ της πρώτης διάταξης [η τελευταία απωθείται ως σιωπηρά επικουρική ή, κατ' άλλη εκδοχή, απορροφάται]. Το ίδιο ισχύει, αυτονοήτως, εφόσον προκληθεί βαριά σωματική βλάβη [290Α παρ. 1γγ' ΠΚ] ή θάνατος [290Α παρ. 1δδ' ΠΚ].
- Στη νομολογία έχει γίνει συχνά δεκτή αληθής συρροή, παραγνωρίζοντας ότι το αδίκημα του 46 ΚΟΚ είναι αφηρημένης διακινδύνευσης. Ενδεχομένως αυτό να οφείλεται στην «ανάγκη» επιβολής των παρεπόμενων ποινών του άρθρου 46 ΚΟΚ. Εντούτοις μια τέτοια δυνατότητα δεν είναι a priori αποκλεισμένη (αν και εξαρτάται από την αρχή της φαινομενικής συρροής που θα προκρίνει κανείς: πρβλ. §52.4 StGB).

Επικίνδυνη οδήγηση – 290Α ΠΚ σε σύγκριση με 25 Ν. 4139/2013

290Α παρ. 1 περ. α' – Οδήγηση υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών

(ββ) Αν προέκυψε κίνδυνος για άνθρωπο
1 – 5 έτη φυλ.

(αα) Αν προέκυψε κοινός κίνδυνος για ξένα πράγματα
10 ημ. – 3 έτη φυλ.

(δδ) εδ. β' Αν επήλθε θάνατος μεγάλου αριθμού ανθρώπων
Ισόβια ή 10 – 20 έτη κάθ.

(δδ) εδ. α' Αν επήλθε θάνατος
10 – 20 έτη κάθ.

(γγ)(i) Αν επήλθε βαριά σωματική βλάβη
5 – 10 έτη κάθ.

(γγ)(ii) Αν επήλθε βλάβη σε κοινωφελείς εγκαταστάσεις
5 – 10 έτη κάθ.

290Α ΠΚ και 25 Ν. 5038/2023

- Αντιπαραβολή κύκλου προσώπων που κινδυνεύουν στο πλαίσιο κάθε διάταξης.
- 290Α παρ. 1 ΠΚ και 25 παρ. 1α' (ή β') Ν. 5038/2023
 - Αληθής συρροή
- 290Α παρ. 1 ΠΚ και 25 παρ. 1γ' Ν. 5038/2023
 - ΜονΕφΚακΘρ 269/2025: διακεκριμένη παράνομη μεταφορά αλλοδαπών λόγω κινδύνου ζωής των μεταφερόμενων αλλοδαπών εξαιτίας παράνομης οδήγησης χωρίς όμως καταδίκη για 290Α ΠΚ
- 290Α παρ. 1 περ. γγ' ή δδ' ΠΚ και 25 παρ. 1γ' ή δ' Ν. 5038/2023
 - Αληθής συρροή

Καταληκτικά

- Το πρόβλημα με το 290Α ΠΚ είναι ότι τυποποιείται ως δυνητικής διακινδύνευσης, ορισμένοι το εφαρμόζουν σαν συγκεκριμένης, άλλοι (λιγότεροι ομολογουμένως) σαν αφηρημένης, ενώ στην πράξη διώκεται συχνά μόνο όταν προκύψει κάποιο βαρύτερο αποτέλεσμα (όπως θάνατος).
- Με τη θέση σε ισχύ του νέου ΚΟΚ, τα σχετικά προβλήματα οξύνονται.
- Επομένως, απαιτείται αυτοσυγκράτηση κατά την εφαρμογή της διάταξης, η οποία θα πρέπει να διέρχεται απαρέγκλιτα μέσα από την κατάφαση των προϋποθέσεων του νόμου, και ιδίως μέσα από τη διάγνωση των όρων κινδύνου που θέτει η εκάστοτε οδηγική συμπεριφορά.